

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9

poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 7. října 2009
Čj. 84 059/2009-609

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 8 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/3/10.2009-13,

trh č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě¹⁾ (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podniky s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropských společenství v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu následující subjekty podnikající v elektronických komunikacích: Michal Najman a dále společnosti BT Limited, organizační složka, CASABLANCA INT s.r.o., COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., ČEZ ICT Services, a. s., Dial Telecom, a.s., Faster CZ, spol. s r.o., GTS NOVERA s.r.o., havel internet s.r.o., Kabelová televize Třinec, spol. s r.o., MaRcom-Eko, spol. s r.o., MATTES AD, spol. s r.o., MAXPROGRES, s.r.o., MobilKom, a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., T-Systems Czech Republic a.s., Unient Communications, a.s., UPC Česká republika, a.s., Vodafone Czech Republic a.s. a VOLNÝ, a.s.

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

(1) Úřad navrhuje uložit podnikům s významnou tržní silou podle čl. 2 povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména

¹⁾ Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření“).

1. uveřejnit referenční nabídku propojení pro službu ukončení volání (včetně popisu příslušných služeb, smluvních podmínek a cen),
2. uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);

Nápravné opatření podle písmene a) bod 1 se navrhuje uložit společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

Nápravné opatření podle písmene a) bod 2 se navrhuje uložit všem podnikatelským subjektům uvedeným v Článku 2.

b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména

1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;

Nápravné opatření podle písmene b) se navrhuje uložit všem podnikatelským subjektům uvedeným v Článku 2

c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby

1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby;

Nápravné opatření podle písmene c) se navrhuje uložit společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

d) přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména

1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,
3. Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost;

Nápravné opatření podle písmene d) se navrhuje uložit společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

e) nenavrhuje se;

f) nenavrhuje se;

g) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nápravné opatření podle písmene g) se navrhuje uložit společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. pro případy ukončení volání na geografická účastnická čísla a telefonní čísla s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

Článek 4

Uplatnění regulace cen

Analýza prokázala, že na trhu dochází k uplatňování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů a nápravná opatření podle § 51 odst. 3 písm. a) až f) Zákona by sama o sobě nevedla k nápravě. Úřad navrhuje v souladu s § 57 odst. 1 Zákona

uplatnit regulaci cen jen u společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. vzhledem k velikosti jejího podílu na objemu celkového počtu terminovaných minut.

Článek 5
Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 17. prosince 2007 (2007/879/ES).

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále jen „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1 Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

a) s platnými právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 430/2005 Sb., kterou se stanoví kritéria pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací (dále jen „Vyhláška“)
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice o univerzální službě“)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“)

- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise:

- Doporučení Komise ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (oznámeno pod číslem K(2008) 5925 – číslo předpisu je 2008/850/ES)
- Doporučení Komise ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (oznámeno pod číslem K(2007) 5406 – číslo předpisu je 2007/879/ES) („Doporučení o relevantních trzích“)
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406)
- Rozhodnutí Komise ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, které nahrazuje všechny předchozí verze (oznámeno pod číslem K(2006) 6364) (Text s významem pro EHP) (2007/176/ES)
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03 ze dne 11. července 2002)
- Doporučení Komise ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU (Commission Recommendation on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU) C (2009) 3359.

1.2 Základní etapy analýzy relevantních trhů

Proces analýzy relevantních trhů probíhá ve třech etapách:

a) definování relevantního trhu

Východiskem procesu definování relevantního trhu je stanovení jednotlivých relevantních trhů elektronických komunikací v Opatření. Při definování každého relevantního trhu jej Úřad vymezuje z hlediska věcného, územního a časového.

b) vlastní analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt (y) s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Stanovení subjektu s významnou tržní silou Úřad provede na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v Opatření.

Analýza trhu se zaměřením na určení subjektů s významnou tržní silou je východiskem při rozhodování o uplatnění, popřípadě zrušení regulačních opatření. Úřad zohledňuje současnou situaci na trhu a předpokládaný budoucí vývoj relevantního trhu ve vymezeném časovém horizontu.

c) návrh povinností a zákazů (dále jen „nápravná opatření“)

Úřad v souladu s ustanoveními § 51 odst. 3, 4 a 9 Zákona navrhne jednu nebo zároveň několik povinností podniku (podnikům) s významnou tržní silou, a to jako prevenci, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Úřad při návrhu povinností sleduje zejména tyto celkové zásadní cíle regulačního rámce EU:

- a) prosazování hospodářské soutěže,
- b) přispění k rozvoji vnitřního trhu,
- c) prosazování zájmů koncových uživatelů.

Proces volby nápravných opatření tvoří na sebe navazující etapy:

- a) analyzování cílů ex ante regulace,
- b) volba vhodných nápravných opatření odpovídajících těmto cílům,
- c) návrh a konkretizace parametrů nápravných opatření.

1.3 Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního/zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Metodika stanoví postupy a metody uplatňované v jednotlivých etapách provádění analýzy relevantních trhů (viz bod 1.2). Tyto postupy a metody se použijí při analýze relevantního trhu v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1 Definování relevantního trhu

Relevantní trhy určené pro regulaci ex ante v oblasti elektronických komunikací jsou trhy stanovené Opatřením.

Relevantním trhem je trh produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad při definování jednotlivých relevantních trhů pro účely ex ante regulace provádí jejich vymezení z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1 Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

2.1.1.1 Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky Úřad vypracuje seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a mohou být nahrazeny v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,
- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

2.1.1.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílové služby, tj. i takové služby, která představuje alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit tvorbu cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad rozlišuje mezi zastupitelností na straně nabídky a zcela novým vstupem na trh podléhajícím všem bariérám vstupu.

Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zejména zkoumá technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

- b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

2.1.1.3 Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5 – 10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2 Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3 Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2 Analýza relevantního trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou doloží, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech

svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropských společenství v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zda-li některý podnik na trhu takovou významnou tržní silou nedisponuje,
- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad pokud zjistí, na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1 Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad prokazuje existenci významné tržní síly na základě kombinace těchto kritérií, která však při samostatném posouzení nemusejí být vždy zcela určující.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tj. pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter/váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly, a proto se další kritéria nepodrobují analýze.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, které vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům/skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelé umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžiteli získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přinášejí provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžiteli umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžiteli získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přinášejí provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

b) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

c) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena i jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2 Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad konstatuje existenci společné významné tržní síly v případě, že dva nebo více soutěžitelů společně zaujímají dominantní postavení s tím, že mezi nimi neexistuje účinná hospodářská soutěž. To je možné na trhu, jehož struktura dovoluje vytvářet předpoklady ke koordinovaným účinkům na tento trh, a to i v případě, kdy mezi těmito subjekty nejsou

strukturální nebo jiné vazby. Koordinované jednání musí být reálně možné a během doby udržitelné.

Hlavní kritéria stanovení společné významné tržní síly:

Kritéria pro stanovení společné významné tržní síly jsou stanovena Vyhláškou.

Společnou významnou tržní sílu lze stanovit zejména tehdy, když odpovídá charakteristikám, zejména v oblasti koncentrace nebo průhlednosti trhu.

a) koncentrace trhu

Hlavním ukazatelem tržních podmínek, který může indikovat společnou tržní sílu je vysoce koncentrovaný trh, měřený například Hirschmann-Herfindahlovým indexem (HHI).

Vysoký podíl na trhu a vysoce koncentrovaný trh Úřad považuje za významný ukazatel, kdy příslušné subjekty mohou mít společnou významnou tržní sílu.

b) průhlednost trhu

Nízká průhlednost cenových nabídek produktů a služeb může též svědčit o existenci společné významné tržní síly.

Další kritéria ke stanovení společné významné tržní síly:

a) vyspělost trhu

Při posuzování vyspělosti trhu Úřad posuzuje zejména tempo jeho rozvoje a penetraci.

b) stagnující nebo mírný růst na straně poptávky

Při posuzování vyspělosti trhu Úřad posuzuje zejména tempo růstu poptávky, kdy stagnující nebo jen mírný růst poptávky zvyšuje pravděpodobnost vzniku společné významné tržní síly.

c) malá pružnost poptávky

Snížená citlivost poptávky k cenovým změnám oslabuje motivaci k cenové konkurenci, neboť získat tržní podíl by vyžadovalo vyšší (a potenciálně ztrátové) snižování cen.

Empirická měření elasticity poptávky na trhu Úřad používá, pokud jsou dostupná. Směrodatné jsou také strukturální faktory a důkazy o nákupním chování zákazníků, např. pomocí průzkumů.

d) podobné tržní podíly

Podobné tržní podíly při vyšší koncentraci trhu mohou za jistých okolností oslabovat motivaci k účinné konkurenci mezi dvěma a více soutěžiteli, a proto je Úřad zkoumá při stanovení existence společné tržní síly.

e) stejnorodost produktu

Homogenní (stejnorodé) produkty/trhy služeb a vyspělé technologie (ty, co jsou již nějakou dobu k dispozici a jejichž rychlost inovace se zpomalila) činí porovnání nabídek přehlednější a usnadňují tak koordinaci.

f) podobné nákladové struktury

Subjekty, jejichž nákladové struktury se liší, mohou být méně náchylné k dohodě.

g) nedostatek technické inovace, popřípadě vyspělé technologie

Jedním z ukazatelů, které Úřad v této souvislosti zkoumá, je pravděpodobnost vstupu nových hráčů na trh. Vysoká míra inovace se vyznačuje i vyšší pravděpodobností vstupu nových hráčů na trh, což snižuje možnost vzniku společné významné tržní síly.

h) neexistence přebytku kapacity

Nemá-li žádný poskytovatel významnou nadbytečnou kapacitu, Úřad považuje existenci společné významné tržní síly za pravděpodobnější.

i) velké překážky pro vstup na trh

Úřad zvažuje překážky vstupu na trh, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru.

j) nedostatečná tržní síla na straně poptávky

Úřad posuzuje existenci překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit.

k) nedostatečná potenciální soutěž

Úřad posuzuje existenci překážek pro vstup potenciální konkurence na trh.

l) různé druhy neformálních nebo jiných vazeb mezi dotčenými subjekty

Úřad zkoumá vazby mezi soutěžiteli, protože zvyšují pravděpodobnost, že budou vůči zákazníkům a konkurentům jednat jako jediný subjekt.

m) odvetné mechanismy

Velmi významným ukazatelem udržitelnosti koordinovaných účinků, v případě, že by nastaly, je potenciální možnost odvetné akce.

n) nedostatečný nebo omezený prostor pro cenovou konkurenci

Nedostatek nebo snížená cenová konkurence umožňuje dominantním soutěžitelům zvyšovat ceny ziskově, tj. bez rizika s tím související ztráty podílu na trhu.

Úřad zkoumá existenci konkurentů, kteří nejen že jsou schopni ceny snižovat, ale také je snižovat tak, aby to mělo výrazný dopad na tržní podíl – to snižuje pravděpodobnost existence společné významné tržní síly.

Dále může Úřad zkoumat zejména necenové faktory při nákupních rozhodnutích zákazníků, jako je například image značky a sdílení stejných postojů, popřípadě přístup k distribučním kanálům.

o) použití kritérií pro stanovení samostatné významné tržní síly

Společnou významnou tržní silou se rozumí společné obsazení dominantní pozice dvěma nebo více společnostmi. Pro Úřad jsou rozhodující také kritéria užívaná k vyhodnocení samostatné významné tržní síly. Je to zejména kritérium velké překážky

vstupu na trh, nedostatečná tržní síla na straně poptávky a neexistující potenciální konkurence.

Na základě analýzy výše uvedených kritérií Úřad rozhodne o existenci společné významné tržní síly na daném relevantním trhu.

2.2.1.3 Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3 Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13 Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 až 19 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad navrhuje pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 77 a § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,
- d) přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- e) poskytování služby pronájmu okruhů v rozsahu minimálního souboru pronajímaných na celém území státu nebo jeho části podle § 76 Zákona a čl. 18 Směrnice o univerzální službě,
- f) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 19 Směrnice o univerzální službě,
- g) související s regulací cen podle § 56 a § 57 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložení výše uvedených povinností nebude v souladu s čl. 17 Směrnice o univerzální službě sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zákazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropských společenství a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt/subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě

1. Úvod

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu „ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě“, který je označen jako trh č. 3 v souladu s čl. 2 Opatření.

Úřad podrobil trh nové analýze po uplynutí maximální lhůty stanovené Zákonem, tj. po třech letech od vydání Opatření obecné povahy analýza trhu č. A/9/04.2006-19 trh č. 9 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě, které nabylo účinnosti dne 24. dubna 2006. Na základě tohoto opatření obecné povahy vydal Úřad rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-8, kterým stanovil společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-26, kterým stanovil společnost T-Systems Czech Republic a.s. (dříve T-Systems Pragonet, a.s.) podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-27, kterým stanovil společnost TS-Telekomunikace, s.r.o. (dříve TISCALI Telekomunikace Česká republika a.s.) podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-28, kterým stanovil společnost České Radiokomunikace a.s. (dříve RADIOKOMUNIKACE a.s.) podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-29, kterým stanovil společnost GTS Novera Next, s.r.o. podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-30, kterým stanovil společnost GTS Novera Contact, s.r.o. podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-31, kterým stanovil společnost GTS NOVERA a.s. podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-32, kterým stanovil společnost ČEZ ICT Services, a.s. (dříve ČEZnet, a.s.) podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-33, kterým stanovil společnost ČD-Telematika a.s. podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-34, kterým stanovil společnost VOLNÝ, a.s. (dříve Czech On Line, a.s.) podnikem s významnou tržní silou, rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-35, kterým stanovil společnost BT limited, organizační složka podnikem s významnou tržní silou a rozhodnutí č. SMP/9/04.2006-36, kterým stanovil společnost ETEL, s.r.o. podnikem s významnou tržní silou. Povinnosti byly společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/04.2006-17 ve znění rozhodnutí č. REM/16/08.2007-1 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/04.2006-18 ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-13 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-4. Povinnosti byly společnosti T-Systems Czech Republic a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/06.2006-53, ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-9 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-56, ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-20 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-5. Povinnosti byly společnosti TS-Telekomunikace, s.r.o. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-38, ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-8 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-45, ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-17 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-12. Povinnosti byly společnosti České Radiokomunikace a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-39 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-25 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-48 ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-26 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-8. Povinnosti byly společnosti GTS Novera Next, s.r.o. uloženy

rozhodnutím č. REM/9/05.2006-54 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-57. Povinnosti byly společnosti GTS Novera Contact, s.r.o. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-40 a cenová regulace rozhodnutím CEN/9/05.2006-50. Povinnosti byly společnosti GTS Novera a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-37 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-7 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-46 ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-16 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-10. Povinnosti byly společnosti ČEZ ICT Services, a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-41 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-5 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-49 ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-19 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-9. Povinnosti byly společnosti ČD-Telematika a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-55 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-4 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-58 ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-18 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-7. Povinnosti byly společnosti VOLNÝ, a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-43 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-6 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-51 ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-15 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-11. Povinnosti byly společnosti společnost BT limited, organizační složka uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-44 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-3 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-52 ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-14 a rozhodnutí č. CEN/9/11.2008-6. Povinnosti byly společnosti společnost ETEL, s.r.o. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-42 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-2 a cenová regulace rozhodnutím č. CEN/9/05.2006-47 ve znění rozhodnutí č. CEN/9/08.2007-21.

Úřad pro účely sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu zpracoval dotazník, který přidělil na svém portále vyhrazeném pro Elektronický sběr dat <https://monitoringtrhu.ctu.cz/ctu> dotčeným subjektům dle evidence podnikatelů vedené Úřadem.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh je efektivně konkurenční, návrh případného stanovení podniku s významnou tržní silou a návrh případného uložení povinností podle Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektům s významnou tržní silou podle Zákona, Vyhlášky, Opatření a v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad provedl sběr dat a potřebných informací a zpracoval návrh analýzy, který byl prodiskutován se zástupci asociací operátorů. Dále byla provedena veřejná konzultace v souladu se Zákonem.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,
- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad konstatuje, že obdržená data jsou pro účel analýzy trhu dostatečně vypovídající, neboť byla získána od všech dotčených podnikatelských subjektů, které působí na analyzovaném velkoobchodním trhu.

2. Definování relevantního trhu

2.1 Věcné vymezení

Relevantní trh č. 3 je definován, v souladu s Opatřením obecné povahy, jako ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Zahrnuje tu část přenosu volání, která je vymezena ústřednou nebo jiným obdobným zařízením, na kterém je možno poskytovat propojení ve veřejné telefonní síti (případně přístup) a koncovým bodem sítě bez ohledu na použitou technologii, přičemž vymezenou ústřednou se rozumí místní nebo poslední tranzitní ústředna, ve které jsou síť propojeny a v jejíž přístupové oblasti se nachází koncový bod veřejně dostupné telefonní sítě.

Veřejnou telefonní sítí se rozumí síť, která slouží k poskytování veřejně dostupných telefonních služeb a která umožňuje mezi koncovými body sítě přenos mluvené řeči jakož i jiných forem komunikace, jako je faksimilní a datový provoz. V souladu s definicí tohoto relevantního trhu je proto za ukončení hlasového volání považován pouze takový případ, kdy se jedná o veřejně dostupnou telefonní službu.

Jedná se tedy o relevantní trh elektronických komunikací pro podnikatele poskytující veřejně dostupné telefonní služby prostřednictvím veřejné telefonní sítě poskytované v pevném místě, tj. poloha koncového bodu se nemění, je trvale definována přesnou geografickou adresou a má případně omezený rozsah kolem tohoto koncového bodu.

Služba ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě může být tedy realizována zejména prostřednictvím pevných sítí (sítí s propojováním okruhů – klasická PSTN síť a prostřednictvím datových sítí – VoIP – Voice over IP). Pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby lze použít kromě klasické telefonní sítě s účastnickým kovovým vedením také např. optické sítě, televizní kabelové rozvody, jakož i jiné bezdrátové sítě (např. FWA, WiFi). Služba může být poskytována i prostřednictvím mobilních sítí, pokud je koncovému uživateli poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb např. technickým nebo technologickým řešením koncového bodu nebo přístupové sítě (např. služby připojení pobočkové ústředny v pevném místě apod.) – tj. pokud se nejedná o mobilní veřejně dostupnou telefonní službu.

Služba ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích zahrnuje i ukončení volání (terminaci) na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k neveřejným sítím (jedná se o přístupové kódy 9500 až 9599 a 972 až 974) a doplňkových číslic, vymezená ve vyhlášece o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací vydané k provedení § 29 odst. 4 Zákona.

Z věcného vymezení trhu jsou vyloučeny služby, které jsou předmětem věcného vymezení relevantních trhů ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Součástí trhu nejsou volání na čísla s přístupovými kódy ke službám elektronických komunikací, na kterých jsou dále poskytovány služby obsahu, a dále volání na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k virtuálním neveřejným telefonním sítím (VPN) a doplňkových číslic.

Úřad zkoumal dané vymezení trhu z hlediska možných substitutů na straně poptávky a nabídky a konstatoval, že substitutem by mohly být služby ukončení ostatních hlasových volání, které nemají charakter veřejně dostupné telefonní služby. Jde o hlasové služby zajišťované zejména prostřednictvím sítě Internet. Tyto služby vzhledem k jejich realizaci

nemohou zaručit poskytování služeb trvale v pevném místě a další požadavky, které jsou kladeny na veřejně dostupné telefonní služby (§ 33 Zákona). Vzhledem k tomu, že tento trh je primárně vymezen pro služby poskytované v pevném místě, charakter těchto hlasových volání, který neumožňuje zaručit ukončení volání trvale v pevném místě (poloha koncového bodu se nemění, je trvale definována přesnou adresou a má případně omezený rozsah kolem tohoto koncového bodu), nemohou být součástí trhu. Úřad ukončení tohoto druhu volání proto nepovažuje jako substitut k ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Úřad konstatuje, že nenalezl substitut k ukončení volání (terminaci) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

2.2 Územní vymezení

Rozhodující většina podnikatelů neomezuje svoji nabídku na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky. Službu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě může poskytovat výhradně jen ten operátor, do jehož sítě je volaný účastník připojen. Každý podnikatel poskytující ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě uplatňuje vůči uživatelům stejné ceny a soutěžní podmínky jsou tedy na celém území České republiky dostatečně homogenní. Služby tedy nejsou nabízeny v jednotlivých regionech za zřetelně odlišitelných podmínek.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je území celé České republiky.

2.3 Časové vymezení

Na analyzovaném trhu v současné době působí 24 podnikatelských subjektů, které nabízejí službu ukončení volání (terminace) ve veřejné telefonní síti poskytované v pevném místě.

Na základě věcného vymezení byly do trhu zařazeny pouze podnikatelé provozující veřejné telefonní sítě, na nichž jsou poskytovány služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

S ohledem na charakter trhu se nepředpokládá významná změna v jeho vývoji, proto je časový rámec pro analýzu vymezen obdobím tří let.

3. Analýza relevantního trhu

3.1 Samostatná významná tržní síla

3.1.1 Tržní podíl a vývoj tržních podílů

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné telefonní síti.

Kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

Významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu.

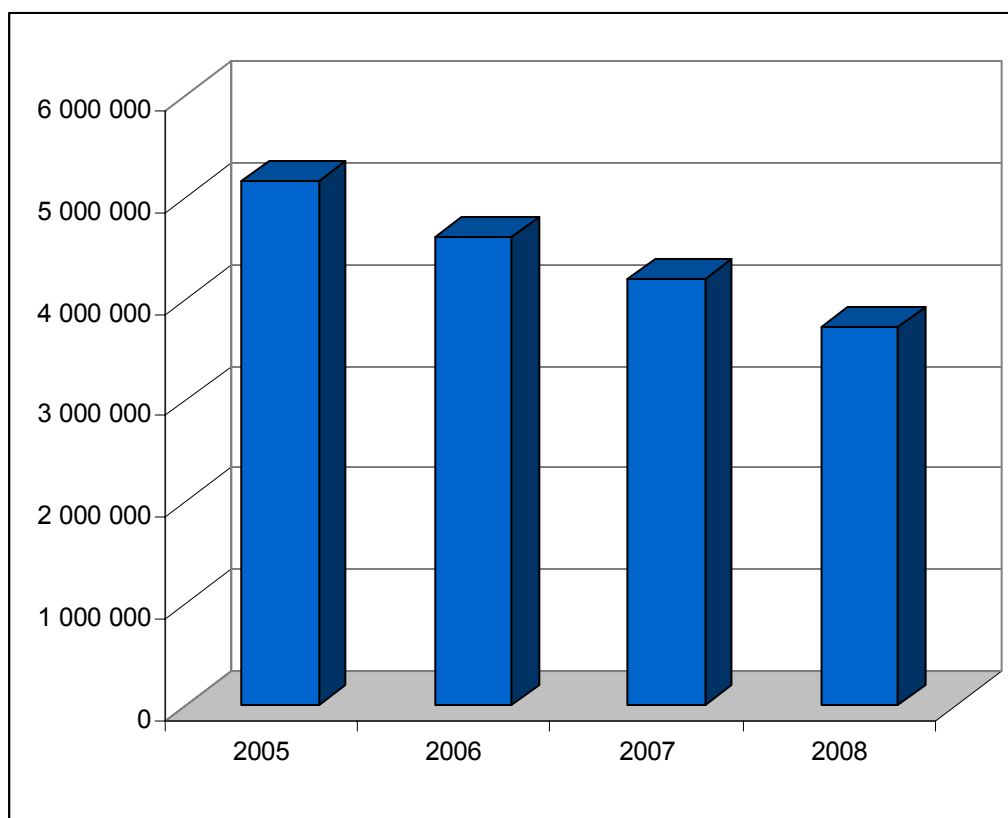
V prostředí ex ante regulace je tržní síla zásadně měřena porovnáním síly dotyčného podnikatelského subjektu zvýšit ceny tím, že omezí výkon, aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů.

Úřad proto analyzoval i podíl a vývoj tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě vyjádřený v počtu terminovaných minut a v počtu účastníků a vyhodnotil i další kritéria podle stanovené Metodiky.

Na analyzovaném trhu působí následující subjekty: Michal Najman a společnosti BT Limited, organizační složka, CASABLANCA INT s.r.o., COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., ČEZ ICT Services, a. s., Dial Telecom, a.s., Faster CZ, spol. s r.o., GTS NOVERA s.r.o., ha-vel internet s.r.o., Kabelová televize Třinec, spol. s r.o., MaRcom-Eko, spol. s r.o., MATTES AD, spol. s r.o., MAXPROGRES, s.r.o., MobilKom, a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., T-Systems Czech Republic a.s., Unient Communications, a.s., UPC Česká republika, a.s., Vodafone Czech Republic a.s. a VOLNÝ, a.s.

Velikost tržního podílu ukončení volání ve všech veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě

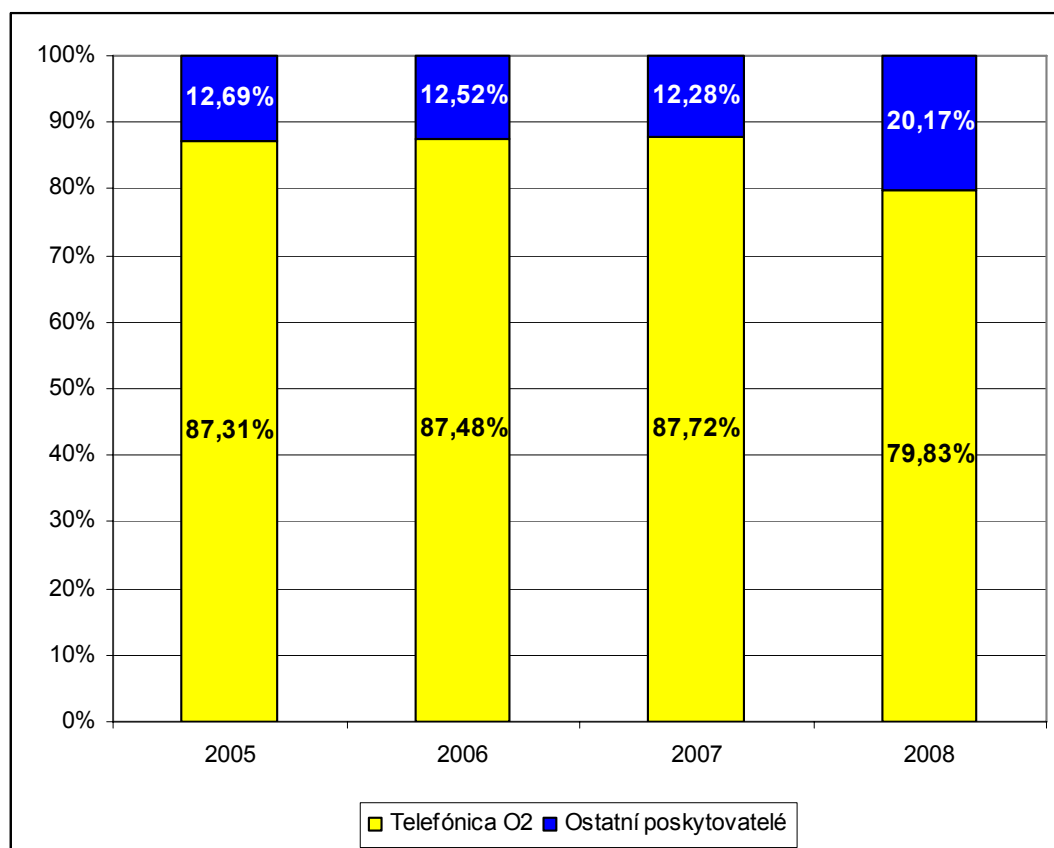
Graf č. 1: **Vývoj celkového počtu terminovaných minut (v tisících) ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě**

Graf č. 1 znázorňuje vývoj celkového počtu terminovaných minut ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Z grafu je zřejmý klesající celkový objem terminovaných minut provozu ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném

místě. V porovnání s rokem 2005 poklesl počet ukončovaných minut hlasových volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě v roce 2008 na cca 70 %.

Graf č. 2: Vývoj podílů poskytovatelů služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě vyjádřený v počtu ukončených minut na celkovém počtu ukončených minut

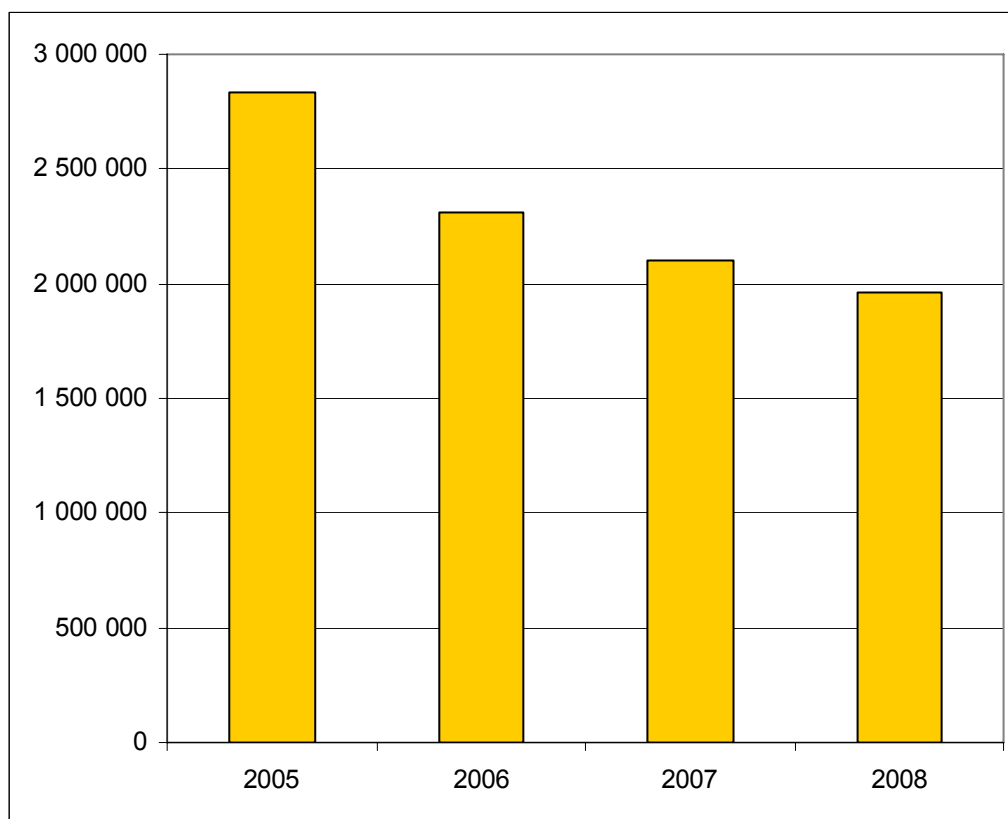
Tab. č. 1: Podíl nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání na celkovém počtu terminovaných minut k 31.12.2008

Poskytovatel služby ukončení volání	Podíl na celkovém počtu terminovaných minut v %
Telefónica O2 Czech Republic, a.s.	79,83
GTS NOVERA s.r.o.	8,73
UPC Česká republika, a.s.	3,79
České Radiokomunikace a.s.	2,10
VOLNÝ, a.s.	1,41
ČEZ ICT Services, a. s.	0,48

Z grafu č. 2, který znázorňuje vývoj podílů poskytovatelů veřejně dostupné telefonní služby poskytované v pevném místě vyjádřený v počtu ukončených minut, je patrné, že se podíl společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. v porovnání se souhrnným podílem ostatních poskytovatelů vyjádřený v počtu ukončených minut ve sledovaném období nijak významně neměnil, nicméně v roce 2008 podíl společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. poklesl na cca 80 % celkového počtu ukončených minut.

Úřad dále zkoumal podíly poskytovatelů služby ukončení volání (terminace) ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě na počtu aktivních přípojek ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

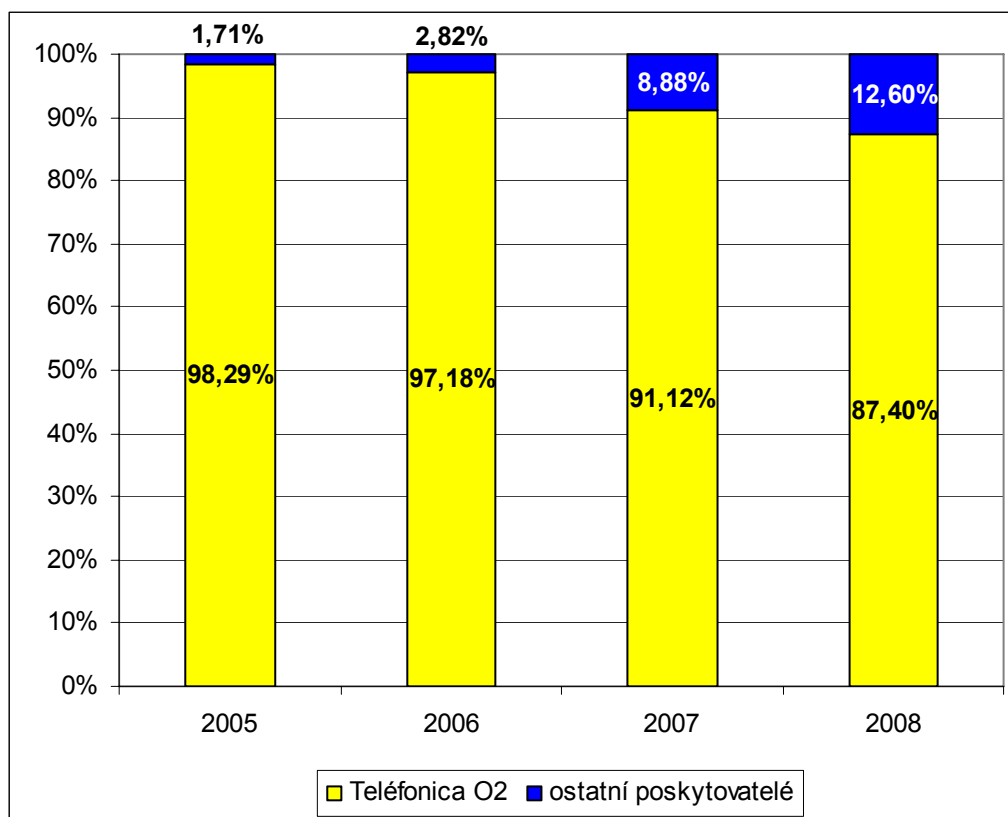
Graf č. 3: Vývoj počtu aktivních přípojek ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě celkem

Graf č. 3 podává souhrnný přehled o vývoji počtu aktivních přípojek ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě celkem od roku 2005. Vývoj počtu aktivních přípojek v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je sledován jako stavová veličina vždy k 31. prosinci daného roku. Počet aktivních přípojek, na kterých je poskytována veřejně dostupná telefonní služba poskytovaná v pevném místě, je vypočtený podle jednotné metodiky stanovené Úřadem. Z grafu je zřejmý klesající celkový počet aktivních přípojek.

Počet aktivních přípojek za sledované období klesl na hodnotu 1 958 960, což představuje více než třicetiprocentní pokles v porovnání s rokem 2005.

Graf č. 4: Vývoj podílů poskytovatelů služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě vyjádřený v počtu aktivních přípojek

Tab. č. 2: Podíl nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání na celkovém počtu přípojek k 31.12.2008

Poskytovatel služby ukončení volání	Podíl na celkovém počtu přípojek v %
Telefónica O2 Czech Republic, a.s.	87,40
UPC Česká republika, a.s.	6,47
České Radiokomunikace a.s.	2,02
ČEZ ICT Services, a. s.	1,17
MATTES AD, spol. s r.o.	0,69
GTS NOVERA s.r.o.	0,56
VOLNÝ, a.s.	0,33

Graf č. 4 znázorňuje vývoj podílu společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. na celkovém počtu aktivních přípojek. Ve sledovaném období došlo ke snížení tohoto podílu z 99 % v roce 2005 na 87,4 % v roce 2008, přičemž k největšímu poklesu tohoto podílu došlo v průběhu roku 2007. V roce 2008 činil podíl ostatních poskytovatelů 12,6 %.

Z výše uvedených grafů je patrné odlišné postavení jednotlivých subjektů na celkovém trhu terminace ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Zřejmý je absolutní pokles počtu účastníků i objemu provozu, přičemž dochází k postupnému poklesu podílu společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a růstu souhrnného podílu ostatních poskytovatelů.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Ceny a ziskovost

Ceny za terminaci v pevném místě jsou od předchozí analýzy relevantního trhu provedené v roce 2006 regulovány pro 9 podniků s významnou tržní silou, které byly stanoveny na základě výsledků provedené analýzy. Jedná se o společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s., BT Limited, organizační složka, ČD-Telematika a.s., ČEZ ICT Services, a.s., České Radiokomunikace a.s., GTS NOVERA s.r.o., TS-Telekomunikace, s.r.o., T-Systems Czech Republic a.s. a VOLNÝ, a.s.

Regulované ceny byly stanoveny jako maximální s využitím modelu LRIC. Jejich účinnost byla od 2. května 2006. Ceny byly stanoveny podle úrovně propojení, a to na místní nebo poslední tranzitní ústředně a podle doby provozu (silný provoz, slabý provoz). Při naplňování modelu LRIC vycházel Úřad z topologie sítě největšího poskytovatele podle počtu přípojek veřejné telefonní služby, a to společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Uplatnění této metodiky vůči ostatním operátorům vychází z obecně přijatého principu, že sítě ostatních operátorů, které byly budovány v konkurenčním prostředí, jsou nejméně stejně efektivní.

Úřad v roce 2008 ověřil výši platných cen na základě aktualizovaných vstupů do modelu LRIC a snížil maximální ceny na propojení na tranzitní ústředně. Účinnost nových cen je od 1. ledna 2009. Ceny byly stanoveny jako symetrické pro všechny SMP podniky na tomto trhu. Maximální ceny stanovené v roce 2006 zahrnovaly vložený kapitál WACC ve výši 11,18 %. Současně platné ceny zahrnují aktualizovaný WACC ve výši 11,5 %.

Tabulka č. 3: Maximální ceny za terminaci pevném místě v ČR v Kč za minutu

Propojení na ústředně	Doba provozu	od 2.5.2006 do 31.12.2008	od 1.1.2009
- místní	silný	0,30	0,30
	slabý	0,15	0,15
- poslední tranzitní	silný	0,38	0,36
	slabý	0,19	0,18

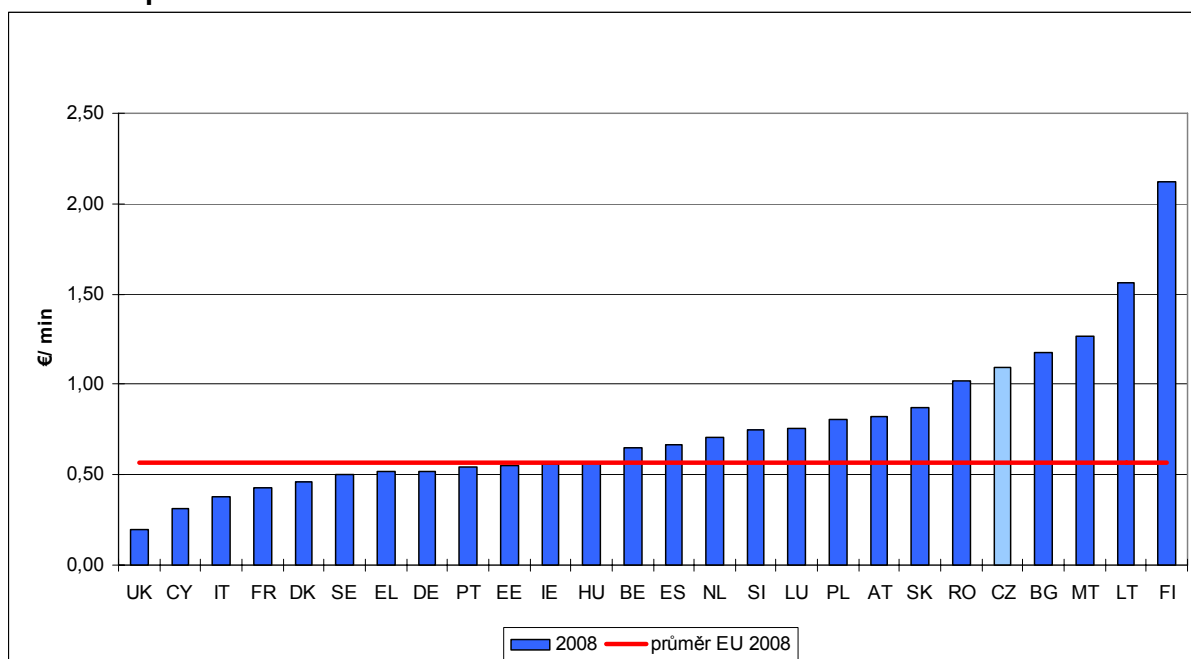
Znamená to, že k 1. lednu 2009 došlo k poklesu maximální ceny za terminaci na tranzitní ústředně o cca 5 %.

Úřad zkoumal vliv velkoobchodních cen za terminaci na maloobchodní ceny volání za období od poslední analýzy relevantního trhu i u nejvýznamnějších operátorů působících na maloobchodním trhu. Ve zkoumaném období došlo k výše uvedenému mírnému snížení velkoobchodních cen. Maloobchodní ceny pro standardní plány zůstaly ve zkoumaném období beze změny, avšak nabídky balíčků hlasových služeb, které jsou aktuálně nabízeny, vykazují pokles cen. Státní kontrola, kterou Úřad prováděl u společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. potvrdila, že maloobchodní cena v sobě zahrnuje velkoobchodní vstupy, tedy cenu za originaci a cenu za terminaci, náklady maloobchodu a zisk. Z výše uvedeného vyplývá závislost maloobchodních cen na cenách velkoobchodních.

Obdobný trend v období od poslední analýzy relevantního trhu (tj. za poslední tři roky) vykazovaly i ceny nejvýznamnějších alternativních operátorů (České Radiokomunikace, a.s., GTS NOVERA s.r.o., VOLNÝ, a.s.). Rovněž tato skutečnost tak potvrzuje výše učiněný závěr, a to, že existuje jistá závislost mezi maloobchodními a velkoobchodními cenami.

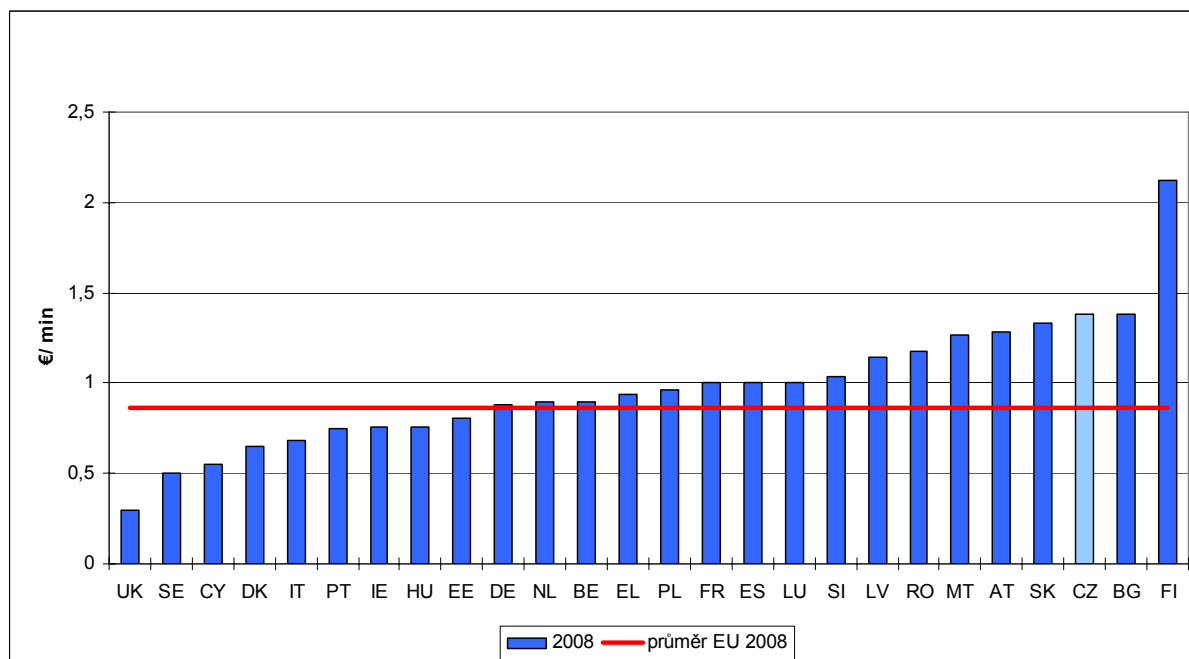
Ceny za terminaci v ČR ve srovnání s ostatními zeměmi EU byly v roce 2008 nad průměrem EU. Jedním z důvodů, proč jsou ceny v ČR vyšší, je hodnota směnného kurzu koruny vůči euru, která se v průběhu roku 2008 výrazně měnila. Dalším vlivem je i pokles počtu terminovaných minut související s poklesem počtu aktivních přípojek ve veřejné telefonní síti v pevném místě. S ohledem na přetrvávající výrazný pokles počtu přípojek a nízkou penetraci nelze očekávat, že dojde k poklesu jednotkových nákladů a výraznějšímu snížení ceny, neboť s klesajícím počtem přípojek roste podíl jednotkových (průměrných) fixních nákladů. Penetrace přípojek v ČR je podle 14. implementační zprávy jednou z nejnižších v rámci zemí EU. Tento fakt spolu se snižujícím se objemem provozu má vliv na (vyšší) úroveň ceny za terminaci v porovnání se zeměmi EU.

Graf č. 5: **Mezinárodní srovnání cen za minutu terminace na místní ústředně v silném provozu u incumbentů**

Zdroj: 14. implementační zpráva EK, směnný kurz 24,51 CZK/EUR

Graf č. 6: Mezinárodní srovnání cen za minutu terminace na tranzitní ústředně u incumbentů

Zdroj: 14. implementační zpráva EK, směnný kurz 24,51 CZK/EUR

Ziskovost

Úřad u společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. posuzoval i výsledky oddělené evidence výnosů a nákladů pro služby terminace v pevném místě. Povinnost oddělené evidence byla společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. uložena rozhodnutím č. REM/9/04.2006-17, které nabylo právní moci dne 2. května 2006. Proto Úřad posuzoval výsledky oddělené evidence pouze za roky 2006 a 2007. Výsledky za celý rok 2008 budou Úřadu předloženy až po auditu účetních výsledků za rok 2008, tedy ve druhé polovině roku 2009.

Návratnost vloženého kapitálu WACC pro účely oddělené evidence výnosů a nákladů byla stanovena opatřením obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3 ve výši 11,18 %. V této výši byla použita pro rozhodnutí o ceně ze dne 26. dubna 2006. Do rozhodnutí o ceně ze dne 26. listopadu 2008 byla zahrnuta míra návratnosti vloženého kapitálu WACC 11,5 % nově stanovená OOP/4/02.2008-1.

Podle výnosů oddělené evidence nákladů a výnosů dominantního operátora společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. za rok 2006, vyplývá, že celkové výnosy za služby terminace v pevném místě mírně převyšovaly provozní náklady, avšak po započtení nákladů vloženého kapitálu byl ekonomický výsledek hospodaření záporný. Totéž platí i pro rok 2007. Za oba sledované roky byla pro služby terminace v pevném místě společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. ve ztrátě, která představovala přibližně [redacted] stanoveného WACC (vloženého kapitálu). Pro dosažení návratnosti vloženého kapitálu stanoveného v opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3 by výnosy za služby terminace v pevném místě společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. musely být vyšší o cca [redacted] % vloženého kapitálu. Ztráta vykazovaná v účetnictví, tedy na historických údajích (plně alokované historické náklady a výnosy), je způsobena tím, že regulovaná cena za terminaci vychází z modelu LRIC, tedy z přírůstkových nákladů propočítaných na současné ceny a rovněž z předpokládaného provozu. Model LRIC počítá náklady efektivního operátora tak, že na předpokládaný provoz v daném roce „vybuduje kapacitu“, tzn., že prvky sítě se při dané topologii naddimenzují a následně ocení běžnými cenami.

Nezanedbatelný vliv na ztrátovost této služby má i významný pokles terminovaného provozu související s počtem aktivních přípojek ve veřejné telefonní síti poskytované v pevném místě.

Ostatní operátoři nemají uloženu povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů, a proto jejich ziskovost byla posuzována na základě finančních výkazů za rok 2007 FET (ČTU) 1-02. Bylo posuzováno 8 alternativních operátorů, kteří v době analýzy měli postavení SMP již z prvního kola analýz z roku 2006 na dříve označovaném relevantním trhu č. 9. Dva operátoři dosahovali při porovnání nákladů a výnosů za terminaci volání v jejich sítích mírnou ztrátu v rozmezí █████ % . Naproti tomu ostatní alternativní operátoři dosahují v průměru zisku █████ % vztažených k provozním nákladům na terminaci (při zohlednění počtu terminovaných minut u jednotlivých operátorů, jako vah pro vážený průměr).

Kritérium ceny a ziskovost svědčí o existenci samostatné významné tržní síly. Ve sledovaném období docházelo k poklesu cen pouze nastavenou cenovou regulací.

Ostatní kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Další kritéria uvedená v Metodice Úřad nepovažuje na tomto relevantním trhu za určující při rozhodování o existenci významné tržní síly, a proto nejsou podrobena analýze.

3.1.3 Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Existence konkurence, existence potenciální konkurence, překážky vstupu na trh a překážky prohlubování konkurence

Služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě jsou specifické tím, že ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází.

Kritéria svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Úřad konstatuje, že na relevantním trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem s významnou tržní silou ve své síti. Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že každý poskytovatel služby ukončení volání má absolutní podíl (100 %) ve své vlastní síti.

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Koncentrace trhu

Vzhledem k charakteru relevantního trhu ukončení volání (terminace) v jednotlivých telefonních sítích poskytovaných v pevném místě neexistuje společná významná tržní síla, neboť provozovatelé jednotlivých veřejných telefonních sítí mají v dané síti monopolní postavení.

Další kritéria

Žádné z dalších kritérií nnesvědčí pro existenci společné významné tržní síly.

3.4 Výsledky vyhodnocení společné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že na relevantním trhu č. 3 – „ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě“ neexistují podniky se společnou významnou tržní silou.

3.5 Přenesená významná tržní síla

Úřad konstatuje, že na relevantním trhu č. 3 – „ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě“ je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem s významnou tržní silou ve své síti, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.6 Závěry k analýze trhu

Úřad konstatuje, že trh č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podniky s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže (regulace ex post) nepostačují k řešení daného problému. Z provedené analýzy vyplývá, že pozice podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu je natolik silná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání. Ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází. Z toho vyplývá, že každý z poskytovatelů působících na relevantním trhu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je poskytovatelem s významnou tržní silou. Stanovené podmínky podnikání musí být přiměřené zjištěnému podílu těchto poskytovatelů na celkové terminaci v pevném místě. Úřad shledal, že existují rozdíly ve vyhodnocení kritérií pro uplatnění významné tržní síly mezi společnostmi Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a ostatními poskytovateli služeb na tomto trhu.

Úřad konstatuje, že analyzovaný trh v přiměřeném časovém období nesměřuje k rozvoji efektivní konkurence. Pozice společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. je na analyzovaném trhu natolik silná, že dosud vyžadovala stanovení podmínek podnikání na základě ex ante regulace. Postup pouze podle principů ex post regulace by nebyl dostatečně účinný.

Úřad na základě provedené analýzy dospěl k závěru, že pozice společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. je nadále natolik významná, že u této společnosti zachová povinnosti uložené na základě předchozí analýzy, a to nápravná opatření podle § 51 odst. 3 písm. a) až d) Zákona.

Celkový podíl ostatních poskytovatelů na celkové terminaci se v průběhu sledovaného období zvýšil. Úřadu během sledovaného období nebyly předloženy žádné spory týkající se propojení za účelem ukončení volání (terminace) s alternativními operátory, tzn. že ostatní poskytovatelé i bez zásahu Úřadu uzavřeli smlouvu o propojení pro terminaci do své sítě. Vzhledem k těmto skutečnostem Úřad navrhuje v tomto smyslu přiměřený rozsah povinností odpovídající jejich podílu na celkové terminaci v pevném místě.

Analýza dále prokázala závislost mezi vývojem velkoobchodních cen terminace a maloobchodních cen, což znamená, že na trhu dochází k uplatňování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů v případech, kdy není uplatněna cenová regulace. Tržní síla společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. je natolik významná, že v případě, že by nebyla uplatněna regulace cen na analyzovaném trhu, společnost by účtovala nepřiměřeně vysoké ceny za terminaci. To by se projevilo v neprospěch koncových

uživatelů, protože koncové maloobchodní ceny v sobě zahrnují jako významnou složku velkoobchodní cenu za terminaci. Úřad proto konstatuje, že nápravná opatření podle § 51 odst. 3 písm. a) až d) Zákona by nevedla sama o sobě k nápravě a cenová regulace společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. zůstane zachována.

Toto konstatování nelze uplatnit na ostatní poskytovatele na analyzovaném trhu, neboť jejich postavení na celkové terminaci v pevném místě není natolik významné, aby docházelo k naplnění podmínek pro uložení cenové regulace podle § 57 odst. 1 Zákona. Úřad proto považuje na základě vyhodnocení všech kritérií za dostatečné uložit těmto společnostem pouze nápravná opatření podle § 51 odst. 3 písm. a) bod 2 a b) Zákona. Při případném řešení sporů bude Úřad vycházet z principu symetrické regulace cen v souladu s doporučením Komise o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU. Úřad vzhledem k dosavadnímu průběhu uzavírání smluvních vztahů neočekává negativní dopady neuplatnění povinností souvisejících s regulací cen alternativním operátorům.

Úřad zjistil, že v některých případech dochází k ukončení volání (terminaci) v pevném místě na koncové body s mobilním účastnickým číslem. Podle zjištění Úřadu se jedná o zanedbatelnou část služeb ukončení volání. Uplatnění cenové regulace by v těchto případech vyžadovalo změnu již používaných účastnických čísel, a to s negativním dopadem na koncového zákazníka. Úřad proto s přihlédnutím na zjištěný zanedbatelný podíl těchto případů na celkové terminaci volání v pevném místě a s ohledem na zásadu přiměřenosti ukládaných nápravných opatření navrhuje neuplatnit na tyto případy regulaci cen.

Úřad na tomto trhu neshledal existenci společné významné tržní síly, ani přenesené významné tržní síly.

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze zákona

Povinnost podnikatele podle § 80 odst. 2 Zákona nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh. Stejná povinnost platí i pro předávání změn a dodatků smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Podnikům s významnou tržní silou (společnostem Telefónica O2 Czech Republic, a.s., TS-Telekomunikace, s.r.o., České Radiokomunikace a.s., GTS Novera Contact, s.r.o., ČEZ ICT Services, a.s., VOLNÝ, a.s., BT Limited, organizační složka, ETEL, s.r.o., T-Systems Czech Republic, a.s., ČD-Telematika a.s., GTS NOVERA a.s. a GTS Novera Next, s.r.o.) byly na základě předchozí analýzy uloženy následující povinnosti. Povinnosti byly společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/04.2006-17 ve znění rozhodnutí č. REM/16/08.2007-1. Povinnosti byly společnosti T-Systems Czech Republic a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/06.2006-53 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-9. Povinnosti byly společnosti TS-Telekomunikace, s.r.o. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-38 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-8. Povinnosti byly společnosti České Radiokomunikace a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-39 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-25. Povinnosti byly společnosti ČEZ ICT Services, a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-41 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-5. Povinnosti byly společnosti ČD-Telematika a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-55 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-4. Povinnosti byly společnosti VOLNÝ, a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-43 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-6. Povinnosti byly společnosti společnost BT limited, organizační složka uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-44 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-3. Povinnosti byly společnosti

společnost ETEL, s.r.o. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-42 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-2. Povinnosti byly společnosti GTS Novera Next, s.r.o. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-54. Povinnosti byly společnosti GTS Novera Contact, s.r.o. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-40. Povinnosti byly společnosti GTS NOVERA a.s. uloženy rozhodnutím č. REM/9/05.2006-37 ve znění rozhodnutí č. REM/9/08.2007-7. S ohledem na sloučení společností GTS Novera Next, s.r.o. a GTS Novera Contact, s.r.o. se společností GTS NOVERA a.s. byla rozhodnutím č. REM/9/08.2007-7 zrušena rozhodnutí č. REM/9/05.2006-40 a č. REM/9/05.2006-54. V souvislosti s fúzí sloučením společností ETEL s.r.o. jako zanikající společnosti, se společností Czech On Line, a.s. (nyní VOLNÝ, a.s.) přešla všechna práva a povinnosti dne 27. září 2007 na nástupnickou společnost Czech On Line, a.s. (nyní VOLNÝ, a.s.).

Společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. byly uloženy po provedených změnách podle jednotlivých písmem § 51 odst. 3 Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy č. A/9/04.2006-19 následující povinnosti:

1. umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby ukončení volání (terminace) ve své veřejné telefonní síti v pevném místě podle § 84 Zákona, a to
  - a) vyhovět požadavku na propojení sítě nebo síťového zařízení účastníka řízení na místní a na první tranzitní ústředně pro volání na
    - aa) geografická čísla veřejné pevné telefonní sítě účastníka řízení, která se skládají z kódu číslovací oblasti a doplňkových číslic, vymezená v § 5 odst. 2 a příloze č. 1 části 5 vyhlášky č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací,
    - ab) negeografická čísla veřejné pevné telefonní sítě účastníka řízení, která se skládají z přístupového kódu k neveřejné telefonní síti a doplňkových číslic, vymezená v § 5 odst. 2 a příloze č. 1 části 9 vyhlášky č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, s výjimkou čísel, která se skládají z přístupového kódu k virtuálním neveřejným telefonním sítím (VPN) a doplňkových číslic,
  - b) v případech, kdy na místní ústředně není signalizace SS7 a je pro daný typ provozu nezbytná, vyhovět přiměřenému požadavku na propojení sítě nebo síťového zařízení účastníka řízení na místní ústředně nejpozději ve lhůtě, uvedené v referenční nabídce propojení pro případ, kdy propojení nebrání technické omezení, prodloužené o 90 dnů ode dne požadavku na propojení,
  - c) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým specifickým síťovým prvkům,
  - d) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým přiřazeným prostředkům,a to za podmínek určených referenční nabídkou propojení.
2. průhlednosti podle § 82 Zákona, a to
  - a) uveřejnit referenční nabídku propojení s uvedením popisu příslušných služeb, které poskytuje ke splnění povinnosti podle bodu 1 a souvisejících podmínek včetně cen v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení,
  - b) uveřejňovat informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4

Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení.

3. nediskriminace při poskytování propojení podle § 82 Zákona, a to
  - a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
  - b) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.
4. oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to
vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby
  - a) při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
  - b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby včetně podkladů pro účely nákladového modelu LRIC.

Ostatním podnikům s významnou tržní silou byly uloženy po provedených změnách podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona a souvisejících opatření obecné povahy (č. A/9/04.2006-19) následující povinnosti:

1. umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby ukončení volání (terminace) ve své veřejné telefonní síti v pevném místě podle § 84 Zákona, a to vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro volání na
  - a) geografická čísla veřejné pevné telefonní sítě účastníka řízení, která se skládají z kódu číslovací oblasti a doplňkových číslic, vymezená v § 5 odst. 2 a příloze č. 1 části 5 vyhlášky č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací,
  - b) negeografická čísla veřejné pevné telefonní sítě účastníka řízení, která se skládají z přístupového kódu k neveřejné telefonní síti a doplňkových číslic, vymezená v § 5 odst. 2 a příloze č. 1 části 9 vyhlášky č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, s výjimkou čísel, která se skládají z přístupového kódu k virtuálním neveřejným telefonním sítím (VPN) a doplňkových číslic.
2. nediskriminace při poskytování propojení podle § 82 Zákona, a to
  - a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní poskytovatele,
  - b) poskytovat ostatním poskytovatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.

Povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů byla těmto podnikům změnovými rozhodnutími zrušena, jelikož se po provedeném vyhodnocení účinků původních rozhodnutí jevila jako nadbytečná.

Všem podnikům s významnou tržní silou byla rozhodnutími o ceně uložena povinnost související s regulací cen podle § 51 odst. 3 písm. g) Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy (č. A/9/04.2006-19) a to stanovením maximálních cen podle § 58 odst. 1 písm. a) Zákona.

Cenová regulace byla uložena společností BT Limited, organizační složka, ČD-Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s. (dříve Radiokomunikace a.s.), ČEZ ICT

Services, a.s. (dříve ČEZnet, a.s.), ETEL, s.r.o., GTS NOVERA a.s., GTS Novera Contact s.r.o., GTS Novera Next s.r.o., Telefónica O2 Czech Republic, a.s., TISCALI Telekomunikace Česká republika s.r.o, T-Systems Czech Republic a.s. a VOLNÝ a.s. (dříve Czech On Line, a.s. a Telekom Austria Czech Republic, a.s.). Z těchto 12 společností již samostatně dále nepodnikají společnosti ETEL, s.r.o., GTS Novera Contact s.r.o. a GTS Novera Next s.r.o.

Rozhodnutí o ceně vydaná v roce 2006 byla následně změněna v roce 2007, kdy bylo vydáno 10 rozhodnutí o ceně pro výše zmíněné společnosti s výjimkou společnosti GTS Novera Contact s.r.o. a GTS Novera Next s.r.o., jejichž právním nástupcem se stala společnost GTS NOVERA a.s. (nyní GTS NOVERA s.r.o.). Tato rozhodnutí měnila rozsah regulace, který byl nově stanoven na volání příchozí z jiné veřejné sítě elektronických komunikací a ukončená (terminovaná) na geografická čísla veřejné pevné telefonní sítě každého operátora, která se skládají z kódu číslovací oblasti a doplňkových číslic, vymezená v § 5 odst. 2 a příloze 1 části 5 vyhlášky č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací. Z regulace tak byla vyjmuta terminace volání na jiná čísla, než výše uvedená, například na čísla, na kterých jsou poskytovány služby se zvláštním tarifem.

Podruhé byla rozhodnutí o ceně vydaná v roce 2006 změněna v roce 2008. Vydáno bylo 9 rozhodnutí o ceně (právním nástupcem společnosti ETEL, s.r.o. se stala společnost Czech On Line, a.s., nyní VOLNÝ, a.s.).

Maximální ceny byly stanoveny v členění na dobu silného a slabého provozu, a to na místní ústředně a poslední tranzitní ústředně. Při výpočtu cen vycházel Úřad z nákladového modelu LRIC, který je založen na principu dlouhodobých přírůstkových nákladů. Při naplňování modelu LRIC vycházel Úřad z topologie sítě největšího poskytovatele podle počtu přípojek veřejné telefonní služby, a to společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Uplatnění této metodiky vůči ostatním operátorům vychází z obecně přijatého principu, že sítě ostatních operátorů, které byly budovány v konkurenčním prostředí, jsou nejméně stejně efektivní.

Maximální ceny v rozhodnutích o ceně vydaných v roce 2006 pro 12 společností zahrnovaly návratnost vloženého kapitálu WACC ve výši 11,18 % podle opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3. Rozhodnutí o ceně vydaná v roce 2008 pro 9 společností zahrnovala WACC ve výši 11,5 %, který byl stanoven v opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2008-1.

Hlavním cílem regulace uplatněné na základě minulé analýzy relevantního trhu bylo zajistit trvalé konkurenční prostředí na relevantním trhu v zájmu koncových uživatelů a spotřebitelů.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na povinnosti uložené v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace dostatečný pro zlepšení konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Úřad průběžně sledoval plnění uložených povinností a konstatuje, že všechny uložené povinnosti byly plněny v souladu s rozhodnutími.

Výrazněji se pak Úřad zaměřil na plnění povinnosti průhlednosti společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Dne 25. července 2006 byla zveřejněna v Částce 21 Telekomunikačního věstníku referenční nabídka propojení. Úřad zkoumal referenční nabídku s ohledem na skutečnost, zda je v souladu s opatřením obecné povahy vydaným

k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení (opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12 ve znění opatření obecné povahy č. OOP/7/01.2006-1 (dále jen „OOP č. 7“). Toto zkoumání prokázalo, že referenční nabídka je v souladu s OOP č. 7, společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. tedy plnila povinnost průhlednosti.

Posuzování podnětů

Úřad dále posuzoval podněty, které souvisely s daným relevantním trhem.

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. v době od poslední analýzy v roce 2006 nabízela a nabízí svým maloobchodním zákazníkům cenové tarify, u kterých zpoplatňuje jednorázově měsíční cenou (tzv. flat rate) určitý typ volání, např. do pevných sítí v době slabého provozu. Úřad v souvislosti s těmito nabídkami posuzoval, zda dochází ze strany společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. k plnění povinnosti nediskriminace při uplatňování velkoobchodních regulovaných cen za terminaci, tzn., zda společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. uplatňuje v cenách maloobchodních služeb velkoobchodní ceny i pro vlastní služby, a zda jsou tyto nabídky replikovatelné. Úřad při ověřování vycházel z průměrného provozu (počtu minut) uživatele posuzovaného cenového tarifu. Pro tento počet minut stanovil náklady na originaci, terminaci, maloobchodní (retail) náklady a náklady na propojovací okruhy. Náklady na originaci a terminaci byly uvažovány ve výši velkoobchodních regulovaných cen. Součet těchto nákladů pro průměrné využití cenového tarifu Úřad porovnal s maloobchodní cenou tarifu. Cena byla pokaždé vyšší než náklady a návratnost vloženého kapitálu (11,18 % WACC). Úřad nespatriil žádné pochybení ze strany společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a dospěl k závěru, že maloobchodní nabídky jsou replikovatelné jinými operátory využívajícími velkoobchodních vstupů společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

Úřad se zabýval podnětem k prošetření provazování nabídek pevné a mobilní telefonní služby nabízené společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. podnikovým zákazníkům. Úřad prověřoval, zda nedochází k přenášení tržní síly z relevantního trhu č. 2 a 5, na nichž byla společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. určena na základě analýz podnikem s významnou tržní silou, na relevantní trh č. 15. Přenášení tržní síly Úřad neprokázal. Dále Úřad v rámci šetření podnětu zkoumal dodržování povinností uložených společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. na relevantních trzích č. 8 a 9 a neshledal porušení těchto povinností. Úřad došel k závěru, že vzhledem ke způsobu tarifikace společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. neuplatňuje při poskytování veřejně dostupné služby podnikovým zákazníkům maloobchodní ceny nižší než je nákladovost na skutečně provolaný čas.

Úřad posuzoval podnět ve věci vypovězení části služeb elektronických komunikací poskytovaných na základě platné smlouvy o propojení. Konkrétně se jednalo o službu koncového volání k účastníkům veřejné telekomunikační sítě společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s., službu přístupu ke službám 900, 906 a 909 poskytovaná společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s., službu tranzit k službě Tranzit k síti Internet poskytovaná společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s., službu zprostředkování přístupu k veřejným datovým službám se zvláštním tarifem (976) poskytovaná společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s., službu přístup ke službám typu Modrá linka poskytovaná společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s., službu přístup ke službám Bílá linka poskytovaná společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s., službu koncového volání k účastníkům veřejné telekomunikační sítě společnosti TISCALI Telekomunikace Česká republika s.r.o., službu tranzit k síti Internet poskytovaná společností TISCALI Telekomunikace Česká republika s.r.o., službu přístup ke službě se sdílenými náklady typu Modrá linka poskytovaná společností TISCALI Telekomunikace Česká republika s.r.o., službu přístup ke službě typu Bílá linka poskytovaná společností TISCALI Telekomunikace Česká republika s.r.o., službu přístup ke službám 900, 906 a 909 poskytovaná společností

TISCALI Telekomunikace Česká republika s.r.o.a službu zprostředkování přístupu k veřejným datovým službám se zvláštním tarifem (976) poskytovaná společností TISCALI Telekomunikace Česká republika s.r.o..

Úřad k podnětu konstatoval, že povinnosti uložené rozhodnutím REM na trhu č. 9 (nyní trh č. 3) a také na souvisejících trzích č. 1 a 2 jsou plněny. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. výpovědí smlouvy o propojení využila svého práva zakotveného v této smlouvě.

Úřad dále posuzoval podněty, které se týkaly změny v postupu společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. při volání na čísla služeb se zvýšeným tarifem, tj. s přístupovými kódy ke službě (dále jen „SAC“) 900, 906 a 909. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. přestala ukončovat volání od ostatních operátorů na tato SAC 900, 906 a 909, pokud nedojde k přímé dohodě mezi těmito operátory a poskytovateli služeb obsahu provozovaných na těchto SAC.

Úřad posoudil podněty jako neoprávněné, neboť obdobně jako u předchozího podnětu platí, že terminace na čísla pro přístup ke službám se zvláštním tarifem na číslech 900, 906 a 909 nebyla součástí vymezení trhu č. 9 (nyní trh č. 3). Tento závěr je v souladu s praxí Evropské komise vyplývající zejména z jejích stanovisek k vymezení tohoto trhu vnitrostátními regulačními orgány.

Úřad se také zabýval problematikou ukončení volání na čísla s přístupovým kódem 976. Ani tato čísla nebyla součástí vymezení trhu č. 9 (nyní trh č. 3) a uplatněná regulace se na ně nevztahovala.

Řešení sporů

Úřad řešil spor mezi společnostmi ČD-Telematika, a.s a společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Tento spor se týkal obnovení propojení na negeografická čísla 900, 906 a 909. Návrh byl zamítnut, neboť se netýkal povinností uložených Zákonem nebo na jeho základě.

Úřad dále řešil spor mezi společnostmi VOLNÝ, a.s. a společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. ve věci uzavření dodatku ke smlouvě o propojení – úprava konfigurace propojení pevných sítí. Řízení bylo usnesením zastaveno na návrh navrhovatele, společnost VOLNÝ, a.s., který vzal svůj návrh zpět a s tímto souhlasil i odpůrce, společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

4.2 Určení stanoveného období (pro další analýzu), monitorování vývoje trhu

Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze po uplynutí maximální lhůty stanovené Zákonem (tj. po třech letech).

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Návrh nápravných opatření

Je navrhováno uložit podnikům s významnou tržní silou podle čl. 2 povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména
  1. uveřejnit referenční nabídku propojení pro službu ukončení volání (včetně popisu příslušných služeb, smluvních podmínek a cen),

2. uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen;

Nápravné opatření podle písmene a) bod 1 se navrhuje uložit společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

Nápravné opatření dle písmene a) bod 2 se navrhuje uložit následujícím subjektům podnikajícím v elektronických komunikacích: Michal Najman a dále společně BT Limited, organizační složka, CASABLANCA INT s.r.o., COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., ČEZ ICT Services, a.s., Dial Telecom, a.s., Faster CZ, spol. s r.o., GTS NOVERA s.r.o., ha-vel internet s.r.o., Kabelová televize Třinec, spol. s r.o., MaRcom-Eko, spol. s r.o., MATTES AD, spol. s r.o., MAXPROGRES, s.r.o., MobilKom, a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., T-Systems Czech Republic a.s., Unient Communications, a.s., UPC Česká republika, a.s., Vodafone Czech Republic a.s. a VOLNÝ, a.s (viz Článek 2).

b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména

1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;

Nápravné opatření podle písmene b) se navrhuje uložit následujícím subjektům podnikajícím v elektronických komunikacích: Michal Najman a dále společně BT Limited, organizační složka, CASABLANCA INT s.r.o., COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., ČEZ ICT Services, a. s., Dial Telecom, a.s., Faster CZ, spol. s r.o., GTS NOVERA s.r.o., ha-vel internet s.r.o., Kabelová televize Třinec, spol. s r.o., MaRcom-Eko, spol. s r.o., MATTES AD, spol. s r.o., MAXPROGRES, s.r.o., MobilKom, a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., T-Systems Czech Republic a.s., Unient Communications, a.s., UPC Česká republika, a.s., Vodafone Czech Republic a.s. a VOLNÝ, a.s (viz Článek 2).

c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby

1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby;

Nápravné opatření podle písmene c) se navrhuje uložit společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména

1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,
3. Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost;

Nápravné opatření podle písmene d) se navrhuje uložit společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

e) nenavrhuje se;

- f) nenavrhuje se;
- g) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nápravné opatření podle písm. g) se navrhuje uložit společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. pro případy ukončení volání na geografická účastnická čísla a telefonní čísla s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

Úřad bude vynucovat plnění povinností vyplývajících ze Zákona.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Předseda ÚOHS dopisem ze dne 29. července 2009 neuvedl žádné námítky k provedené analýze trhu. Sdělil, že je třeba zajistit, aby v důsledku asymetrické regulace nedocházelo k vytváření nerovných soutěžních podmínek pro jednotlivé subjekty působící na tomto trhu s dopadem pro koncové uživatele.

K tomuto stanovisku Úřad uvádí, že rozdílný rozsah nápravných opatření ukládaných společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. oproti ostatním poskytovatelům vychází ze zjištěných rozdílů ve vyhodnocení kritérií pro uplatnění významné tržní síly a respektuje princip, aby stanovené podmínky podnikání byly přiměřené zjištěnému podílu jednotlivých poskytovatelů na celkové terminaci ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Úřad v kapitole 3.6 této analýzy konstatoval, že v případě řešení sporů o cenu podle Zákona bude vycházet z principu symetrické regulace cen.

V kapitole 4.2 této analýzy Úřad konstatoval, že bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu a v případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před stanovenou lhůtou.

Část E – Vypořádání připomínek

Dne 28. května 2009 se uskutečnilo pracovní jednání se zástupci provozovatelů sítí elektronických komunikací a asociací provozovatelů těchto sítí, na které byl projednán návrh „Analýzy relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě“. Relevantní podněty z diskuse zapracoval Úřad do návrhu analýzy. Tímto pracovním jednáním Úřad konzultoval analýzu relevantního trhu č. 3 nad rámec stanovený v § 130 Zákona.

Poté na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě Úřad zveřejnil 12. června 2009 návrh analýzy č. A/3/XX.2009-Y relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě spolu s výzvou k uplatnění připomínek. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 13. července 2009. Připomínky uplatnila pouze společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Její připomínky se týkaly zejména dílčích otázek vymezení trhu a regulace cen.

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. navrhla vypustit ve věcném vymezení část týkající se ukončení volání na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k neveřejným sítím (jedná se o přístupové kódy 9500 až 9599 a 972 až 974) a doplňkových číslic, vymezená ve vyhlášce o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací vydané k provedení § 29 odst. 4 Zákona.

Úřad připomínku neakceptoval, neboť tato čísla jsou považována za účastnická a ukončení volání na tato čísla jsou již součástí stávající regulace.

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. zpochybnila vliv velkoobchodních cen za terminaci na maloobchodní ceny.

Úřad připomínku neakceptoval a v tomto smyslu doplnil text analýzy.

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. dále vyjádřila připomínku týkající se požadavku na uložení regulovaných cen všem poskytovatelům služeb na jednotlivých trzích.

Úřad tuto připomínku neakceptoval s ohledem na velmi nízké podíly alternativních operátorů na celkové terminaci a na dosavadní bezproblémový průběh uzavírání smluvních vztahů.

Kompletní vypořádání připomínek je uvedeno v tabulce vypořádání připomínek v rámci veřejné diskuze.

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 29. dubna 2009 projednal Úřad návrh části textu analýzy týkající se věcného vymezení relevantního trhu se zástupci Komise v rámci přednotifikačního jednání a podněty z jednání zapracoval do textu analýzy.

Dne 26. srpna 2009 byl text analýzy postoupen Komisi podle čl. 7 Rámcové směrnice. Ve svém vyjádření ze dne 25. září 2009 Komise sdělila, že na základě oznámeného návrhu opatření a doplňujících informací poskytnutých Úřadem dne 9. září 2009 vznáší následující připomínky, kterými se Úřad důkladně zabýval.

V připomínce vyzvala Komise Úřad k uložení přísnějších povinností alternativním operátorům tak, aby jim byla uložena povinnost nákladové orientace na trhu (dle Doporučení Komise o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích) a současně i povinnost efektivního přístupu. Komise ve prospěch uložení přísnějších povinností alternativním operátorům argumentovala především tím, že všichni operátoři, kteří mají na ukončení volání ve svých sítích monopol, jsou obvykle schopni i motivováni zvýšit sazby za ukončení volání nad úroveň nákladů. V případě trhů ukončení volání pouze obchodní dohody nemohou vždy zajistit, že se zákazníci budou moci vždy dovolat do všech sítí. Podle názoru Komise mohou operátoři dočasně odmítnout ukončování hovorů, aby si zajistili vyšší sazby za ukončení volání ve své síti, zejména pokud jim není uložena regulace ceny, nebo uzavřít trh pro určité případy propojení, pokud jim není uložena povinnost přístupu. Na rozdíl od názoru Úřadu vyjádřila Komise názor, že řešení sporů jako zásah ex-post nemusí být dostatečně efektivní a transparentní pro nápravu selhání trhu.

Při stanovení návrhu nápravných (regulačních) opatření jednotlivým operátorům poskytujícím službu ukončení volání (terminace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě Úřad vychází, v souladu s principy přiměřenosti a proporcionality, ze zásady, že ukládaná nápravná (regulační) opatření musí být přiměřená stavu zjištěnému analýzou trhu a postavení jednotlivých podnikatelů na posuzovaném trhu.

Úřad vychází z toho, že základní motivací všech podnikatelů poskytujících službu ukončení volání v pevném místě je zajistit end-to-end volání pro své zákazníky do sítí jiných operátorů. Je tedy zájmem všech operátorů uzavřít smlouvy pro zajištění terminace v sítích jiných operátorů.

V rámci analýzy Úřad shledal v případě alternativních operátorů zásadní rozdíl ve vyhodnocení kritérií pro uplatnění významné tržní síly oproti společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Vyjednávací pozice alternativních operátorů není natolik silná, aby se mohli chovat nezávisle na ostatních operátorech a zákaznících.

V průběhu sledovaného období od minulé analýzy se zvýšil počet operátorů působících na relevantním trhu zhruba trojnásobně, tzn., že noví operátoři nebyli označeni za SMP a nevztahovala se na ně regulace. O omezené možnosti alternativních operátorů uplatnit svoji tržní sílu při vyjednávání podmínek propojení pro účely ukončení volání v jejich

sítích svědčí i skutečnost, že všichni noví operátoři uzavřeli smlouvy o propojení pro terminaci do své sítě dobrovolně na komerční bázi a bez zásahu Úřadu, a to včetně aplikace symetrické terminační ceny ve výši regulovaných cen stanovených pro ostatní operátory, a to i přestože nebyli označeni za SMP a nevztahovala se na ně regulace.

Úřadu nebyly během sledovaného období předloženy žádné spory týkající se propojení ani cen za ukončení volání (terminace) mezi alternativními operátory navzájem ani mezi alternativními operátory a společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

Podle názoru Úřadu jsou povinnosti nediskriminace a průhlednosti, v rozsahu zveřejňování informací týkajících se propojení sítí, které Úřad navrhuje uložit alternativním operátorům, odpovídající a přiměřené postavení těmto společnostem na posuzovaném trhu.

Jak již Úřad informoval Komisi, je připraven bezodkladně využít svých kompetencí podle Zákona k zajištění end-to-end spojení v případě, že by byla ohrožena možnost zákazníků jiných operátorů dovolat se na účastníky alternativních operátorů. V takovém případě by Úřad neprodleně stanovil i cenu za propojení do sítí alternativních operátorů tak, aby byla symetrická k regulované ceně stanovené společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Kromě toho je Úřad oprávněn vstoupit na žádost nebo i z vlastního podnětu do jednání o uzavření smlouvy o propojení a jeho podmínkách, a ke sporným bodům vydávat stanoviska. Tímto způsobem Úřad dle dosavadní praxe případným sporům předchází.

za Radu Českého telekomunikačního úřadu:
PhDr. Pavel Dvořák, CSc.
Předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu